

Podpůrný výukový materiál – reedukační hodiny *

Název:	Reedukační pracovní listy ke knize Darrena Shana Upíří kníže
Autor:	Mgr. Pavel Novák
Datum vzniku:	1.5.2015
Obsah:	Krycí list, pracovní listy, klíč s řešením pracovních listů s metodikou pro použití v domácím prostředí pod vedením rodiče

Cílová skupina:	<ol style="list-style-type: none">1. žáci, kteří mají problémy se čtením a s porozuměním čteného textu ve věku 11 – 14 let2. učitelé, asistenti pedagoga věnující se dětem se specifickými výukovými problémy, které jsou uvedeny níže3. rodiče žáků, kteří s nimi doma pracují na odstranění těchto problémů
Zaměřeno na:	Žáky sociálně znevýhodněné* <u>Žáky se specifickými poruchami učení* - dyslexie,</u> Žáky se zdravotním postižením*

ANOTACE

Podpůrný výukový materiál je určen žákům s vývojovou poruchou učení - dyslexií. Obsahuje pět pracovních listů a dále klíč s řešením jednotlivých úloh a krátké metodické pojednání, jak s podpůrným výukovým materiálem pracovat. Pracovní listy jsou věnovány vždy jedné knize – dobrodružné (upíří sága), která patří mezi často půjčované knihy naší školní knihovny. Z této knihy je na začátku úryvek, ke kterému se váží všechny ostatní úkoly, jsou v nich využita slova, větná spojení i části úvodního textu.

VZDĚLÁVACÍ CÍL

Podpůrný výukový materiál je věnován žákům s obtížemi čtenářských dovedností. Je vhodný i pro žáky s problémem komunikace. Klade si za cíl docvičit nedostatečné kompetence žáků pro zvládnutí čtení a nacvičit čtení s porozuměním ve věkovém období 10 -13 let.

V úvodu žáci nacvičují správné čtení spolu s učitelem (reedukačním asistentem, rodičem – dále průvodcem) - tzv. párové čtení, které vede žáky ke správnému čtení s výraznou a přesnou intonací. Před daným textem jsou slova na procvičení. Jsou to slova, která by žákům mohla dělat potíže: slova složená, slova cizího původu, ...) Slabiky v těchto slovech jsou označeny tučně se snahou připomenout práci se čtecím okýnkem, se kterým žák pracoval v mladším věku při reedukaci (návod viz. PL ke knize Harry Potter). Kromě zdokonalování čtenářských dovedností se žáci učí

orientaci v textu a práci s ním. Na úvodní text navazují úkoly, které se o něj opírají. Ve cvičeních jsou použita slova, věty a souvětí z úryvku. Úlohy napomáhají rozvoji čtenářské gramotnosti a porozumění textu. Dílčím cílem je zaujmout žáky daným příběhem, textem, a přivést je tak k četbě celé knihy.

METODY A FORMY PRÁCE

Podpůrný výukový materiál je možné využívat k individuální práci žák – průvodce a také ke skupinové práci dvou, tří žáků s obdobnými výukovými potížemi. Počet žáků je omezen z důvodu individuálního přístupu průvodce, který žáky v průběhu plnění úkolů pozitivně motivuje, pomáhá jim, doplňuje cvičení dalšími možnými cvičeními podle toho, jak jednotliví žáci zvládají práci při reedukaci.

Některé úlohy jsou využitelné při práci s interaktivní tabulí. Jedná se o úlohy, kde žák skládá slova, doplňuje tabulky, křížovky, je vhodné mít větší názorné zobrazení. U těchto cvičení je uvedena poznámka v metodickém postupu za pracovními listy, že je vhodné pro využití na interaktivní tabuli.

Průvodce využívá hlasité párové čtení – žák a průvodce. Dbá na správnou výslovnost, výraznou intonaci a také na pochopení čteného textu.

Při čtení je vhodné, aby žák pracoval se záložkou (záložka je z jednobarevného - nejlépe tmavě zeleného pevného kartonu nebo umělé hmoty. Zelená barva působí uklidňujícím dojmem, nerozrušuje žáka, neodvádí jeho pozornost od čteného textu). Ve cvičeních na rozšíření zrakové percepce pracuje průvodce se žákem tak, že nechá žáka přečíst slovo (slovo je odkryto 1-2 sekundy), pod kterým je přiložena záložka, pak slovo opět záložkou zakryje a žák má za úkol zopakovat, co přečetl, zároveň si udělá kontrolu se skutečností, zjistí, jak uspěl.

Při čtení je vhodné použití multisenzorického přístupu a prvků tvořivé dramatiky (kreslení, pantomima, hraní rolí, dramatizace,...), což výrazně zvyšuje motivaci žáků k práci s těmito listy a navodit příjemnou, klidnou atmosféru.

Úkoly nejsou zapsány jen lineárně, ale jsou využity sloupce, tabulky, křížovky. Důvodem je rozvoj a rozšíření zrakové percepce.

Pro motivaci žáka k četbě celé knihy učitel knihu přinese, aby žáka s knihou seznámil. Pokud byl příběh zfilmován, je vhodné odkázat žáka i na zhlédnutí filmového zpracování, což může také působit motivačně. V hodině reedukace může průvodce žákovi pustit krátký filmový úryvek (vybere vhodnou sekvenci, která je např. napínavá, cílem průvodce je žáka zaujmout a přivést ho k četbě knihy).

**Nehodící se smažte*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

***Podpora integrace a inkluze
ve školách a školských zařízeních Města Choceň***

RČ: CZ.1.07/1.2.00/47.0005

***Výukové materiály pro žáky se speciálními vzdělávacími
potřebami a žáky sociálně znevýhodněné***

Název výukového materiálu: Reedukační pracovní listy k dobrodružné knize Darrena Shana „Upíří kníže“

Autor: Mgr. Pavel Novák

Stručná anotace: Podpůrný reedukační materiál je určen pro žáky základní školy ve věku od 11 do 14 let, kteří mají problémy se čtením a porozuměním čteného textu. Pomocí pracovních listů si žák docvičuje čtení a nacvičuje čtení s porozuměním.

Datum vytvoření: 1.5.2015

UPÍŘÍ KNÍŽE

Osmá kapitola

Slova, která by ti mohla dělat potíže. Nacvič si jejich čtení.

proklouzl

Hroozley /čti hrůzli/

generalitě

zpozorovali

zaostávají

vychytralost

nepřibližovali

neozbrojeným

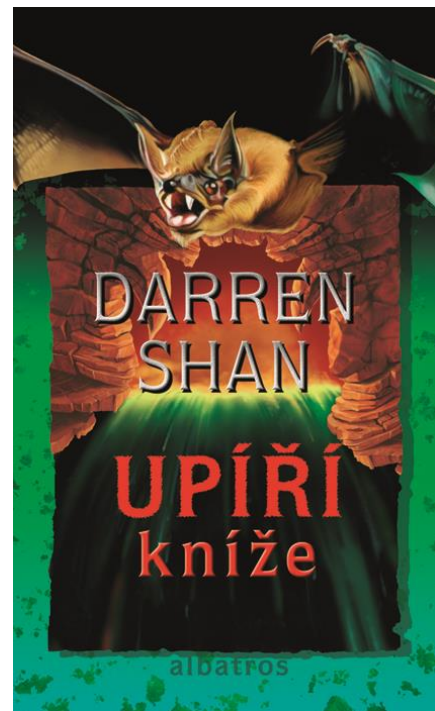
vampýrech

Když upíři procházeli kolem, tiskl jsem se k zemi, schovaný za křovím a po větru, takže mě nemohli ucítit. Jakmile byli dost daleko, podíval jsem se na Šmouhu. „Musíme je sledovat,“ zašeptal jsem. Šmouha mlčel a prohlížel si mě těma velikýma očima, potom vstal. Proklouzl dál do houští. Ploužil jsem se za ním, věřil jsem, že s ním se ztratit nemůžu. Za několik minut jsme opsali kruh a zase jsme upíry zpozorovali. Zařadili jsme se pěkně za ně, postupovali jsme stejným tempem jako oni a dávali jsme pozor, abychom se k nim nepřibližovali.

Prohlédl jsem si ty čtyři upíry, kteří šli s panem Hroozleym a s Kurdou. Tři nic neříkali, ale byla tam taky Arra Plachetová. Když jsem ji viděl naposledy, měla pravou ruku na závěsu, teď jí ale pohupovala volně u boku. Po chvílce jsem si všiml, že dva z těch neznámých upírů mají meče, jako je ten Kurdův, a trochu zaostávají za Arrou a tím dalším neozbrojeným upírem.

Už mi bylo jasné, o co jde. Pan Hroozley se rozhodl, že se mě vydá hledat. Arra a ten druhý upír se přihlásili, že ho doprovodí. Kurda nejspíš dostal strach, jestli jsem nakonec nepřežil, a nabídl se, že jim pomůže, a ty dva ozbrojené si vzal s sebou. Kdyby mě našli živého, zablýsknou se čepele mečů a bude konec se mnou, ale i s panem Hroozleym, s Arrou a tím dalším upírem. Kudra chce mít jistotu, že ke generalitě a ke knížatům se nedostane ani slovo o jeho zradě.

Kurdova vychytralost mě nepřekvapila, zato mě znepokojilo, že není jediným zrádcem. Ti dva s meči musejí znát pravdu o něm a o vampýrech, jinak by se na ně nemohl spoléhat. Měl jsem také podezření, že ke spiknutí patří i Strážci krve (tajemní lidé, kteří žijí v Upíří

4. Otázky k příběhu:

- Jak se jmenoval zrádce?
- Kdo byli Strážci krve?
- Kolik šlo upírů na výpravu a kolik jich mělo meče?
- Co udělali hrdinové, aby je upíři neucítili?
- Proč chtěl Kurda, aby byl Darren (hlavní hrdina) mrtvý?

5. Přečti si na pergamentu, jak upíři vypadají.

Prohlédněte si důkladně barvu jejich kůže a očí. Pokožka bývá neobyčejně bledá a v očích lze často zahlédnout červený záblesk, který prozrazuje, že nejsou tak úplně lidské. Také jsou většinou velmi štíhlí – proto se zdají tak elegantní – vzhlede k tomu, že nejedí normální jídlo, ale živí se převážně krví, tak se není čemu divit. Upíři nestárnou jako lidé, ale většinou si udržují neustále mladistvý vzhled.

6. Podle toho, co sis přečetl, doplň vynechaná slova

Prohlédněte si _____ barvu jejich _____ a očí. Pokožka bývá neobyčejně _____ a v očích lze často zahlédnout _____ záblesk, který prozrazuje, že nejsou tak úplně _____. Také jsou většinou velmi _____ – proto se zdají tak elegantní – vzhlede k tomu, že _____ normální jídlo, ale živí se převážně _____, tak se není čemu divit. Upíři _____ jako lidé, ale většinou si udržují neustále _____ vzhled.

7. Čti se záložkou.

NEPŘEKVAPILA
POHUPOVALA
NAPOSLEDY
ZAŘADILI
TEMPEM
OPSALI
MLČEL
MĚLA
UPÍR
TŘI
NA
S

VYCHYTRALOST
ZPOZOROVALI
NEZNÁMÝCH
VELIKÝMA
STEJNÝM
ZÁVĚSU
VĚŘIL
MEČE
JSEM
OČI
MÁ
V

8. Je to správně? Do rámečku doplň ANO / NE.

- Za několik minut opsali čtverec.
- Arra měla levou ruku na závěsu.
- Šmouha si mě prohlížel žlutýma očima.
- Kurda dostal strach, že jsem nakonec přežil.
- Kurda byl jediný zrádce.
- Strážci krve žijí v Upíří hoře.
- Strážci krve dávají upírům krev.

9. Sestav z písmen slova, která se vyskytují v příběhu.

M P K O Á U R Í L E
C Z R D T Č V Ž N Y

.....

.....

.....

Pokyny k pracovnímu listu a řešení úkolů.

Pracovní listy jsou určeny pro tyto cílové skupiny:

1. žáci, kteří mají problémy se čtením a s porozuměním čteného textu, věková skupina 11 – 14 let
2. učitelé, asistenti pedagoga věnující se dětem se specifickými výukovými problémy, které jsou uvedeny níže
3. rodiče žáků, kteří s nimi doma pracují na odstranění těchto problémů

Cíl reedukačních materiálů:

Pracovní listy jsou určeny žákům, kteří mají problémy se čtením a porozuměním čteného textu, neorientují se v něm nebo se v textu orientují s obtížemi. Slouží také k rozvoji čtenářské gramotnosti žáka. V nemalé míře mají žáka motivovat k tomu, aby si knihu, ze které je úryvek posléze přečetl. Žák při práci s pracovními listy spolupracuje s učitelem, asistentem nebo s rodičem – dále průvodcem. Podle aktuální diagnostiky obtíží čte žák buď sám, nebo společně ve dvojici s průvodcem. Ten přizpůsobí rychlost četby úrovni žáka. Cílem je, aby žák četl text a zároveň věděl, co čte, to znamená, porozuměl čtenému. Jednotlivá cvičení slouží k tomu, aby se žák dokázal v textu lépe orientovat, nacházel požadovaná slova, věty nebo souvětí. Důležité je pochopení přečteného. To průvodce ověřuje pomocí návodných otázek nebo vede žáka k vlastní reprodukci textu.

Motivačním prvkem tohoto materiálu je výběr knihy, která patří do skupiny knih dobrodružných fantasy příběhů, které jsou mezi žáky této věkové skupiny 10 až 13 let velmi oblíbeny, vycházeli jsme z analýzy půjčování knih ve školní knihovně a z dotazníků, které vyplnili žáci 6. – 8. ročníků naší školy.

S pracovními listy může pracovat také žák doma se svými rodiči. V pokynech je u každé úlohy návod, jak s ní pracovat a dále jsou zde uvedeny další možné doplňující úkoly. Protože jsme jako cílovou skupinu uvedli i rodiče žáků, materiály jsou koncipovány tak, aby jim rozuměli i rodiče bez odborného speciálně pedagogického vzdělání.

Základem zvládnutí všech cvičení v pracovních listech je správné plynulé čtení textu. Tomu věnuje průvodce žáka velkou pozornost. Na začátku textu jsou slova k procvičení. Jsou to slova, která by mohla žákovi dělat problémy (slova s uzavřenou slabikou, slova složená, se skupinou souhlásek, slova cizího původu,...). Žák si předem nacvičí četbu těchto připravených slov. Slova může číst ve sloupcích, v řádcích. Při čtení žák používá záložku (Záložka by měla být jednobarevná – nejlépe z tmavě zeleného tvrdého kartonu nebo plastu, aby obrázky nepůsobily rušivě při soustředění žáka na četbu.). Potom žák text čte. Text může číst po jednotlivých ucelených částech (odstavcích). Zaznamená-li průvodce obtíže při plynulosti čtení, pomůže žákovi tím, že bude číst spolu s ním v páru (pozor na rychlost četby, je třeba ji přizpůsobit aktuálním schopnostem žáka). Pokud žák zvládl četbu, může přistoupit k plnění jednotlivých úkolů, které se vrací k přečtenému úryvku. Žák se

k přečtenému vrací, může v textu hledat správné odpovědi, čímž si cvičí orientaci v něm a také jeho správnému porozumění.

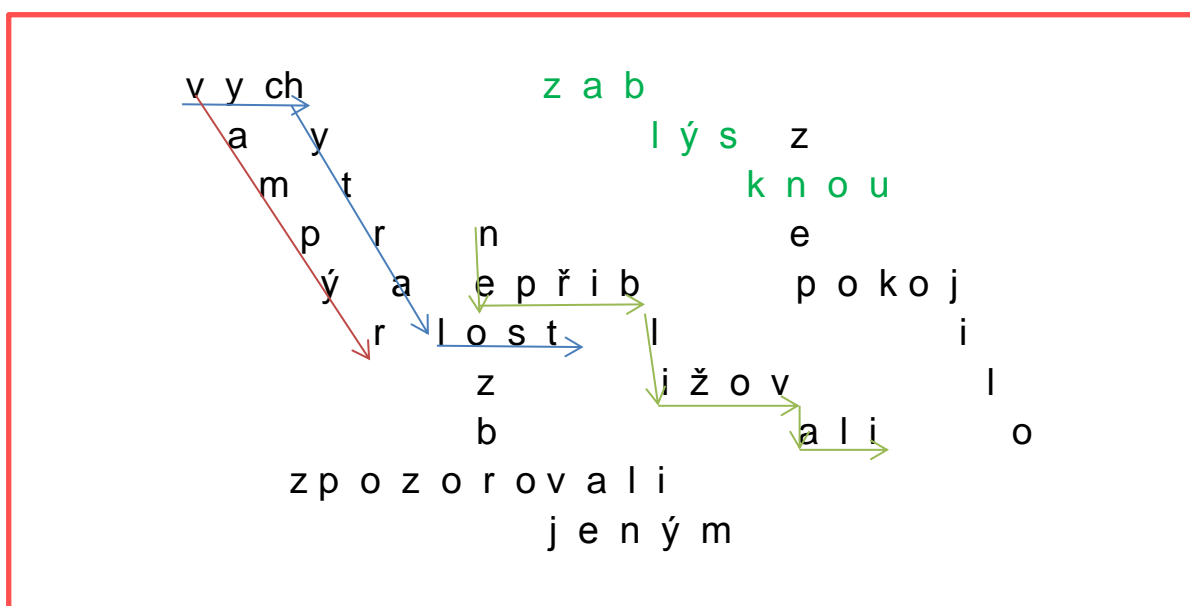
Měřitelnost pokroku žáka:

Cílem pracovních listů je zlepšení samotného čtení a porozumění přečteného textu. Průvodce může na začátku práce s pracovními listy nechat žáka přečíst jeden odstavec (nebo 10,15,20 řádků). Přitom zaznamenává počet chyb (chybně přečtených slov, sleduje plynulost čtení i intonaci, se kterou žák text přečetl). Položí několik otázek směřujících k danému odstavci a zjišťuje míru porozumění textu. Ten samý nebo podobný úkol může průvodce zadat na konci práce s pracovními listy a porovnat chybovost při čtení a také správnost odpovědí na otázky k přečtenému textu. V závěru volí jiné otázky než na úvodu, žák by si mohl odpovědi pamatovat a nám jde o to, jak je schopen vstřebat přečtený text a pak odpovídat na dané otázky.

1. Vyhledej v tabulce slova, obtáhni písmena barevně: **zablýsknou**, vampýr, vychytralost, neozbrojeným, zpozorovali, nepřibližovali, znepokojilo
Pracuj podle zeleného příkladu.

Cvičení může být realizováno na interaktivní tabuli.

Žáci se snaží v tabulce najít ukrytá slova. Barevnou pastelkou označují písmenka (šipkou, kroužkováním, obtahováním písmen), která tvoří hledané slovo. Žákům pomůže uvedený příklad. Průvodce může žákovi pomáhat, pokud je pro něj cvičení obtížné. Někteří žáci zjistí, že písmena jsou řazena do řádku, sloupce nebo jsou zapsána diagonálně. Pokud tento systém objeví, je pro ně úkol snadným. Průvodce je může na tento systém navést. Šipky v tabulce ukazují, jak pracovat se zadáním.

2. Slova jsou napsána pozpátku. Vylušti je a napiš do rámečků.

Žák čte slova pozpátku a napíše je do rámečků. S průvodcem může vymyslet další podobné hádanky. Nejlépe je použít slova z přečteného textu.

ALAVOPUHOP

Pohupovala

AHOUMŠ

šmouha

AMÝKILEV

velikýma

MŮTAŽÍNK

Knížatům

ECDÁRZ

zrádce

ÍNEŘZEDOP

podezření

3. Pokus se vyluštít tajný upíří vzkaz.

Žák luští zašifrovaný vzkaz. Tyto úkoly žáky baví. Musí pečlivě rozpoznat jednotlivé znaky, aby mohli text vyluštít. Některé znaky jsou velice podobné, proto vedeme žáka k pozorné práci.

М ъ њ Т њ Е ѡ ѡ њ њ ѡ ѡ ѡ њ
ѡ ѡ њ њ ѡ ѡ, њ ѡ ѡ ѡ њ њ
ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ њ њ њ њ.

Vyluštěný vzkaz:

MUSÍTE POSTUPOVAT OPATRNĚ, ABY VÁS, UPÍŘI NENAŠLI

4. Otázky k příběhu:

Žák odpovídá na otázky, které se váží k příběhu. Odpovědi může sdělit hned, pokud je toho schopen. Pokud mu otázky dělají problémy, může odpovědi hledat přímo v textu a ukázat je na konkrétních větách. Tyto věty pak přečte průvodci.

- Jak se jmenoval zrádce?
Kudra
- Kdo byli Strážci krve?
Tajemní lidé, kteří žijí v Upíří hoře a výměnou za vnitřní orgány mrtvých upírů nám dávají svou krev.
- Kolik šlo upírů na výpravu a kolik jich mělo meče?
Na výpravu šli čtyři upíři a dva z nich měli meče.
- Co udělali hrdinové, aby je upíři neucítili?
Tiskli se k zemi, schovaní za křovím a po větru, takže je nemohli ucítit.
- Proč chtěl Kurda, aby byl Darren (hlavní hrdina) mrtvý?
Kudra se bál, aby Darren neřekl knížatům o Kudrově zradě.

5. Přečti si na pergamentu, jak upíři vypadají.

Žák přečte text, který je napsán jiným druhem písma. Text může reprodukovat svými slovy. Další variantou zábavného úkolu je kresba upíra tak, jak si ho žák představuje.

Prohlédněte si důkladně barvu jejich kůže a očí. Pokožka bývá neobyčejně bledá a v očích lze často zahlédnout červený záblesk, který prozrazuje, že nejsou tak úplně lidské. Také jsou většinou velmi štíhlí – proto se zdají tak elegantní – vzhlede k tomu, že nejedí normální jídlo, ale živí se převážně krví, tak se není čemu divit. Upíři nestárnou jako lidé, ale většinou si udržují neustále mladistvý vzhled.

6. Podle toho, co sis přečetl, doplň vynechaná slova

Žák doplní slova, která byla v úkolu vynechána. Pracuje s textem z pergamenu v předešlém cvičení. Průvodce může přinést ilustrace nebo obrázky z filmů a knížek o upírech. Povídání o upírech může průvodce se žákem rozvést, nejlépe pokud má žák nějakou vlastní zkušenost – viděl hraný nebo animovaný film, četl knihu s podobnou tematikou.

Doplňný text:

Prohlédněte si **důkladně** barvu jejich **kůže** a očí. Pokožka bývá neobyčejně **bledá** a v očích lze často zahlédnout **červený** záblesk, který prozrazuje, že nejsou tak úplně **lidské**. Také jsou většinou velmi **štlhlí** – proto se zdají tak elegantní – vzhlede k tomu, že **nejedí** normální jídlo, ale živí se převážně **krví**, tak se není čemu divit. Upíři **nestárnou** jako lidé, ale většinou si udržují neustále **mladistvý** vzhled.

7. Čti se záložkou.

Žák čte slova s pomocí záložky. Průvodce může se žákem pracovat, jak bylo uvedeno na začátku v metodickém úvodu.

NEPŘEKVAPILA
POHUPOVALA
NAPOSLEDY
ZAŘADILI
TEMPEM
OPSALI
MLČEL
MĚLA
UPÍR
TŘI
NA
S

VYCHYTRALOST
ZPOZORovali
NEZNÁMÝCH
VELIKÝMA
STEJNÝM
ZÁVĚSU
VĚŘIL
MEČE
JSEM
OČI
MÁ
V

8. Je to správně? Do rámečku doplň ANO / NE.

Žák doplňuje do rámečků ANO/NE. Přečte si vždy výrok a určí, zda je to pravda, či nikoli.

- Za několik minut opsali čtverec.
- Arra měla levou ruku na závěsu.

NE

NE

- Šmouha si mě prohlížel žlutýma očima. ANO
- Kurda dostal strach, že jsem nakonec přežil. ANO
- Kurda byl jediný zrádce. NE
- Strážci krve žijí v Upíří hoře. ANO
- Strážci krve dávají upírům krev. ANO

Průvodce může požádat žáka, aby své odpovědi doložil větami v textu. Někteří žáci dokáží hned odpovědět, někteří se musí vrátit do textu a odpovědi hledat. Průvodce je jim nápomocen, pokud se jeví úkol jako moc složitý.

9. Sestav z písmen slova, která se vyskytují v příběhu.

Žák skládá z písmen slova, která jsou uvedena v textu. K textu se může vracet. Žáka necháme pracovat tak dlouho, dokud si udržuje pozornost, nenudí se. Vidí-li průvodce, že žák tápe a nemůže další slovo sestavit, pomůže mu nebo úlohu ukončí. Cílem není najít všechna slova nebo co nejvíce slov, ale to, aby žák pracoval s chutí a soustředil se na zadání, byl aktivní.

M P K O Á U R Í L E
 C Z R D T Č V Ž N Y

Příklad: upír, Kudra, krev,

Citace z knihy:

- Shan, D., Upíří kníže. Praha: Albatros, 2009, ISBN 13-705-009, strana 35 - 36

Obrázky:

obálka knihy: <http://www.beletrie.eu/knihy/upiri-knize.html>

tabulka písma: <http://morrowind.bonusweb.cz/codex/daedry.html>

pečeť: <http://www.revertar.cz/index.php?pg=historie>

Text o upírech: ZÁKLADNÍ FAKTA O UPÍRECH, PDF formát:

<http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0CDQQFjAD&url=http%3A%2F%2Fwww.albatrosmedia.cz%2F%3Fp%3Dactions%26action%3Ddownload%2Ffile%26value%3Dfiles%26id%3D22423&ei=5phbVfyZH6acygOZkIGICw&usq=AFQjCNHbORw2NdebdzfWHivRbTITvx9ENA&bvm=bv.93756505,d.bGQ>